

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 11

NOVEMBER 2015

**DANSSTUDIES
MEMORANDUM**

PUNTE: 100

Hierdie memorandum bestaan uit 19 bladsye.

NOTA AAN NASIENERS/ONDERWYSERS

Hou streng by hierdie memorandum wanneer nagesien word. In sommige kwalitatiewe vrae moet jy jou professionele en ingeligte oordeel uitoefen.

Hierdie vraestel moet deur ervare dansonderwysers nagesien word aangesien dit spesialiskennis vereis.

- By sommige vrae het kandidate 'n keuse. Indien kandidate beide vrae beantwoord het, sien slegs die antwoorde van die eerste vraag na.
- Kandidate kan 'n wye verskeidenheid antwoorde gee, afhangende van wat hulle in die klas behandel het.
- Hoë, medium of lae kognitiewe vlakke wat in elke antwoord verwag word, word in die Fokustabel bo elke vraag ingesluit.
- MOENIE volpunte toeken vir opstel-/paragraaftipe vrae indien daar taal- en spelfoute voorkom nie en ook nie as die antwoord in die verkeerde formaat geskryf is nie.
- Nasieners moet NIE volpunte toeken vir 'n antwoord wat oppervlakkig en ontoereikend is NIE.
- Wees op die uitkyk vir wat die kandidaat weet, en nie vir wat hy/sy nie weet nie.

AFDELING A: VEILIGE DANSPRAKTYKE EN GESONDHEIDSORG**VRAAG 1****MEMO:**

FOKUS VAN VRAAG	ONDERWERP			VERMOËNSVLAKKE		
	1	2	3	LAAG	MEDIUM	HOOG
Postuur/opwarm/afkoel	√					
Herkenning – 1.1				3		
Analisering – 1.2					2	
Analisering – 1.3					3	
Evaluering – 1.4						2

NOTA AAN NASIENERS:

Baie moontlike antwoorde kan gegee word. Gebruik professionele oordeel wanneer die kwaliteit van die kandidate se antwoorde geassesseer word. Kolpunte word gebruik om merk te vergemaklik.

MOONTLIKE ANTWOORDE:

1.1 *Ken 3 punte toe vir 3 feite wat beskryf hoe jy jou postuur moet hou in dans.*

- 'n Goed belynde liggaam waar al jou liggaamsdele in balans met mekaar is.
- Staar regop, verleng jou ruggraat, rek uit jou nek, strek jou bene uit en plaas jou gewig oor albei jou voete.
- Jou gewig behoort op die bal van die klein toon, die bal van die groot toon, die middel van die voet en die hak te wees met jou bene oor jou voete en jou knieë oor die middelste toon.
- Jou skouers, heupe en knieë moet op dieselfde vlak wees.
- Daar moet 'n denkbeeldige reguit lyn van die kop tot die tone wees.
- Hierdie lyn loop van die kroon van jou kop, verby die voorkant van jou ore, deur die middel van jou skouers en heupe, agter die kniekop en voor die enkel.
- Die kop balanseer op die toppunt van die ruggraat met die kroon van die kop oor die boog van jou voet.
- Jou bekken balanseer op die toppunt van die bene op so 'n manier dat die abdominale spiere, lae rug spiere, rondom en binne die bekken spiere gelyk saamgetrek word – ook bekend as kernstabiliteit.

(3)

1.2 *Ken 2 punte toe vir 2 verduidelikings van hoe om 'n goeie postuur te verbeter en te handhaaf.*

- Konsekwent goeie postuur te beoefen.
- Gebruik van die maagspiere tydens alle beweging.
- Trek die maagspiere na binne en opwaarts nader aan die ruggraat.
- Handhaaf 'n kragbalans tussen die maagspiere voor en die lae rugspiere agter.
- Doen gereelde kondisioneringsoefeninge vir die abdominale en laer rugspiere.

(2)

1.3 *Ken 3 punte toe as die leerling 3 duidelike feite kan gee oor waarom dit belangrik is om die liggaam op te warm voor 'n dans klas.*

- Verhoog jou hartklop, asemhaling en liggaamstemperatuur.
- Berei jou liggaam voor vir strawwe oefening.
- Verhoog bloedvloei en suurstof na jou spiere
- Mobiliseer jou gewrigte – verhoog jou omvang van beweging.
- Maak jou spiere warm en buigsaam.
- Voorkom besering
- Help om te fokus – berei jou voor om helder denkend te wees en met goeie reaksie op te tree.

(3)

1.4 *Ken 2 punte toe as die leerling 2 duidelike feite kan gee oor wat gedurende die afkoel periode gedoen moet word.*

- Hou aan beweeg, maar verminder geleidelik die spoed en grootte van die bewegings wat uitgevoer word bv. jy kan verkies om 'n "Adage" ('n stadige beweging volgorde) of kalmerende vloeroefening uit te voer.
- Stadige bewegings moet gedoen word totdat die hartklop en asemhaling na normaal teruggekeer het.
- Volg dit met 'n strekroetine.

(2)

[10]

DAAR IS 'N KEUSE TUSSEN VRAAG 2 EN VRAAG 3.

VRAAG 2 (KEUSEVRAAG)

MEMO:

FOKUS VAN VRAAG	ONDERWERP			VERMOËNSVLAKKE		
	1	2	3	LAAG	MEDIUM	HOOG
Anatomiese aksies/spiere	√					
Analisering – 2.1					5	
Herkenning – 2.2				5		

ANTWOORDE:

2.1	2.1.1	Fleksie	(1)
	2.1.2	Ekstensie	(1)
	2.1.3	Abduksie	(1)
	2.1.4	Rotasie	(1)
	2.1.5	Plantaarfleksie	(1)
2.2	2.2.1	Sternocleidomastoid	(1)
	2.2.2	Trapezius	(1)
	2.2.3	Pectoralis major	(1)
	2.2.4	Gastrocnemius	(1)
	2.2.5	Rectus abdominis	(1)
			[10]

OF

VRAAG 3 (KEUSEVRAAG)**MEMO**

FOKUS VAN VRAAG	ONDERWERP			VERMOËNSVLAKKE		
	1	2	3	LAAG	MEDIUM	HOOG
Ruggraat/anatomiese aksies	√					
Herkennings – 3.1				4		
Toepassing – 3.2					2	
Analiserings – 3.3					3	
Herinnerings – 3.4				1		

ANTWOORDE:

- 3.1 A Servikaal (1)
 B Torakale (1)
 C Lumbaal (1)
 D Sakraal (1)
- 3.2 *Ken 2 punte toe as die leerder 2 feite kan gee oor die funksies van die ruggraat.*
- Dit dien as 'n skokbreker as gevolg van al sy krom lyne.
 - Dit help met beweging.
 - Dit is 'n beskermende dop vir die werwelkolom.
 - Dit is 'n punt vir die vashegging van spiere.
 - Dit ondersteun die liggaam in 'n regop (vertikale) posisie.
 - Dit help met goeie postuur en balans. (2)
- 3.3 *Ken 3 punte toe vir 3 korrekte anatomiese aksies van die ruggraat.*
- Soos jy vooroor buig om aan jou tone (fleksie) te raak
 - Buig agteroor (ekstensie)
 - Draai jou bolyf na die linker-of regterkant (aksiale rotasie), buig sywaarts (laterale fleksie) (3)
- 3.4 33 (1)

[10]

VRAAG 4**MEMO:**

FOKUS VAN VRAAG	ONDERWERP			VERMOËNSVLAKKE		
	1	2	3	LAAG	MEDIUM	HOOG
Korrekte vloer/knie-belyning/verrekte spier	√					
Analisering – 4.1					3	
Toepassing – 4.2					3	
Evaluering – 4.3						4

NOTA AAN NASIENERS:

Gebruik professionele oordeel wanneer die kwaliteit van die kandidate se antwoorde geassesseer word.

VOORBEELD VAN MOONTLIKE ANTWOORDE:

4.1 *Ken 3 punte toe vir 3 volledige verduidelikings van hoe die korrekte dansvloer die veiligheid van dansers sal verseker.*

- 'n Geveerde houtvloer (sprung-wood floor) is noodsaaklik, aangesien dit as skokbreker dien (soos die skokbrekers in 'n motor!).
- Daarsonder kan jy beserings opdoen en probleme met jou voete, tibia (shin-splints) en werwelkolom optel.
- 'n Nat vloer skep 'n gly-gevaar.
- Te veel harpuis kan taai kolle veroorsaak, wat draaie moeilik maak en verdraaide knieë en enkels veroorsaak.
- Krake en gate in vloerpanele het onmiddellike aandag nodig, aangesien dit die vel van jou voete kan oopskeur.

(3)

4.2 *Ken 3 punte toe vir 3 volledige verduidelikings van wat belyning is en waarom die korrekte belyning van die knieë belangrik vir 'n danser is.*

- Belyning/Instelling verwys na die wyse waarop gewrigte met mekaar in lyn kom met een of ander beweging.
- Om gesonde gewrigte te handhaaf, moet jy verseker dat jy nie stres plaas op die ligamente deur die gewrig verder as die normale omvang en bewegingsrigting daarvan te beweeg nie.
- Die kniegewrig is 'n skarniergewrig wat gebou is om op een vlak met baie min rotasie en geen ruimte vir laterale beweging te beweeg en te buig.
- Indien 'n oormatige las op die knie geplaas word (soos die landing na jy gesprong het), en daar is laterale of 'n roterende beweging op die ligamente aan beide kante van die gewrig kan dit op daardie oomblik, skeur.
- Om te verhoed dat dit gebeur, maak seker dat jou knieë in lyn is met jou middelste toon wanneer jy dit buig.

(3)

4.3 Ken 4 punte toe vir 4 volledige besprekings van die onmiddellike behandeling as iemand 'n spier gedurende klas verrek het.

- Die spier sal seer wees, maar sal nog steeds gewig kan dra.
- Die behandeling wat aanbeveel word vir hierdie besering is **RICE**.

- **R.I.C.E** staan vir: **R**est – **I**ce – **C**ompression – **E**levation
Rus Ys Druk Elevasie
- **Rest (RUS)** – help die liggaam met genesingsproses, aangesien energieverbruik dan op genesing fokus.
- **Ice (YS)** – moet so gou as moontlik op area geplaas word om swelling te verminder. Die koue verminder pyn, vermeerder sirkulasie en help met die herstelproses.
- **Compression (Drukking)** – word toegepas in die vorm van verbande en verbinding wat die akkumulاسie van vloeistowwe in die beseerde area afweer. Soos met ys, moet daar kort tussenposes van verligting wees om kompressie te verlig.
- **Elevation (Elevasie)** – word gedoen om swelling te verminder.
Kry mediese behandeling as die besering aanhou of vererger.

(4)

[10]

VRAAG 5

MEMO:

FOKUS VAN VRAAG	ONDERWERP			VERMOËNSVLAKKE		
	1	2	3	LAAG	MEDIUM	HOOG
Beginsels van liggaams-kondisionering/krag	√					
Herinnering – 5.1				4		
Analisering – 5.2					4	
Herkenning – 5.3				2		

ANSWERS:

5.1 5.1.1 Onwaar (1)

5.1.2 Onwaar (1)

5.1.3 Onwaar (1)

5.1.4 Onwaar (1)

5.2 *Ken 4 punte toe vir 4 deursigtige verduidelikings oor die voordele van spier krag vir 'n danser.*

- Dit verhoog fisiese prestasie en uithouvermoë/energie.
- Dit verminder die risiko van besering
- Dit verhoog die krag in jou gewrigte sodat jy jou been hoog kan lig.
- Dit verbeter jou balans en krag om die liggaam in enige posisie te hou.
- Dit stel jou in staat om hoër te spring.
- Dit verseker dat jou liggaam goed belyn is met die gewig oor die middel van jou voete en jou skouers oor heupe, heupe oor knieë en knieë oor die middelste tone. (4)

5.3 *Ken 1 punt toe vir die naam van een oefening om die spiere te versterk en 1 punt vir die naam van die liggaamsdeel wat versterk word.*

- **Beenoefeninge/Developpé** vir krag/**Grand battements**/borsels vir krag.
- **Vloeroefeninge/Arabesques** – Die hou van hierdie posisie sal die rug en abdominale spiere versterk, terwyl dit jou postuur sowel as die spiere van die bene stabiliseer.
- **Sprong/Sautés** – dit sal die krag in die bene ontwikkel om die liggaam van die vloer af te dryf, sowel as spiere bespoedig.
- **Armoefeninge/Port de bras** – die ontwikkeling van krag in die arms. (2)

[10]

TOTAAL AFDELING A: 40

AFDELING B: DANSGESKIEDENIS EN -GELETERDHEID**VRAAG 6****MEMO:**

FOKUS VAN VRAAG	ONDERWERP			VERMOËNSVLAKKE		
	1	2	3	LAAG	MEDIUM	HOOG
Dansvorme/kulturele danse			√			
Herkenning – 6.1				2		
Vergelyking – 6.2						6
Analisering – 6.3					2	

MOONTLIKE ANTWOORDE:

- 6.1 Ballet/Kontemporêre dans en Afrika danse. (2)
- 6.2 Ken 3 punte toe vir die herkenning van 3 feite oor elk een van die dansvorme in VRAAG 6.1. ($3 \times 2 = 6$)

KLASSIEKE BALLET	AFRIKA DANS
<ul style="list-style-type: none"> Hierdie dansvorm word geëien aan die uitwaartse rotasie van die bene vanaf die heupgewrig, gestrekte voete asook die vyf posisies van die voete, geronde armlyne en vasgestelde posisies van die arms. Die styl van ballet is om swaartekrag uit te daag met grasia en baie streng tegniek. Klassieks ballet bestaan uit 'barre'-werk, 'centre' (middelwerk), <i>pirouette</i>, <i>ports de bras</i>, <i>adage</i> en <i>allegro</i> bestaande uit klein en groot spronge, met of sonder <i>batterie</i>. Vroulike dansers doen punt-werk – geblokte toonsoene word gedra en dansers dans op die punte van hulle tone. 	<ul style="list-style-type: none"> Afrika-danse gebruik die natuurlike kromminge/kurwes van die liggaam. Bewegings word na die grond toe gedans en komplementeer swaartekrag eerder as om dit uit te daag. Basiese en komplekse ritmiese patrone word gebruik. Alledaagse bewegings word gebruik of bewegings wat die natuur (voëls, diere, insekte of plante) naboots of dramatiseer, of die elemente, soos vuur, water, die aarde of die lug word as stimulus vir beweging gebruik.

<ul style="list-style-type: none"> • Die dansers dra gewoonlik oordadige kostuums – tutu's/fluweelbaadjies en rompe, ens. • Klassiek ballet het oorspronklik net klassieke musiekpartiture gebruik, maar deesdae word 'n verskeidenheid musiek gebruik. • Vir die tradisionele ballet opvoerings soos <i>Swan Lake/ Sleeping Beauty</i>, word oordadige verhoogstelle gebruik. • Balletwerke word gewoonlik deur professionele dansers in teaters opgevoer. 	<ul style="list-style-type: none"> • Danse het gewoonlik 'n tema (vrugbaarheid/hofmakery/werk/hië rargie, ens.) en doel (protes/ sosialisering/feesviering/ bevraagtekening van sosiale kwessies, ens.) • Afrikadanskostuums verskil baie afhange van die kultuur- en ouderdomsgroep wat die dans opvoer. • Dierevelle word algemeen gebruik asook oordadige kralewerk, bruin of helderkleurige materiaal, enkelratels, vere, ens. • Musikale begeleiding bestaan gewoonlik uit tromme, sang, handeklap en/of dreunsang. • Die tromme, sang, handeklap en ratels saam met die gestamp van voete skep poliritmiese klanke. • Afrika-dans word gewoonlik deur die gemeenskap opgevoer en het 'n spesifieke doel/funksie.
---	--

(6)

6.3 Dromme en ander perkussie-instrumente word ook gebruik. Ook dreunsing, stamp, sing en klap.

(2)

[10]

VRAAG 7

MEMO:

FOKUS VAN VRAAG	ONDERWERP			VERMOËNSVLAKKE		
	1	2	3	LAAG	MEDIUM	HOOG
Internasionale danswerk			√			
Herinnering – 7.2				4		
Analisering – 7.3					8	
Evaluering – 7.4						3

NOTA AAN NASIENERS:

Gebruik professionele oordeel wanneer die kwaliteit van die kandidate se antwoorde geassesseer word. Kandidate het dalk meer inligting in een afdeling as in 'n ander gegee. Evalueer die hele antwoord om te assesser wat die kandidaat weet en gee punte daarvolgens. Geen puntetoekenning vir die naam van die choreograaf nie. Kolpunte word gebruik om merk te vergemaklik.

EEN MOONTLIKE ANTWOORD:

7.1 *Revelations* deur Alvin Ailey

7.2 *Ken 4 punte toe vir 4 gedetailleerde beskrywings van die sinopsis/tema.*

Revelations is in drie dele verdeel:

- **Pilgrim's Sorrow** – Hierdie afdeling wys die swaarkry, stryd en verset van die mense. Die bewegings is eenvoudig maar kragtig en wys tekens van geestelike behoeftes. Hierdie gedeelte word deur 'n trio gedans. Die deel wys die kwaai uitdrukking en verset teen die onderdrukking van Swartes in 1930.
- **Take Me To The Water** – Dit begin met 'n vrolike dans met 'n aantal mense in 'n optog vanaf die kerk na die meer. Die toneel verteenwoordig 'n geestelike reiniging/doop. Daar is 'n vrou met 'n groot wit sambreel. 'n Doek wat opstyg en daal verteenwoordig die getye van die rivier. Die manlike danser eindig onder 'n kollig met die gevoel van swaar sametrekkinge en spastiese bewegings wat angstige spyt vir sy sondes uitbeeld.
- **Move Members Move** – Dit is 'n vinnige dramatiese trio waar die drie mans op die verhoog rondhardloop in 'n poging om die las van hul sondes af te skud. 'n Groep deftige aangetrekte dames arriveer by die kerk aan die einde van die dag om te skinder en te gesels. In die *finalé* is die hele geselskap op die verhoog en dans 'n genotvolle, energieke en trillende dans.

(4)

7.3 7.3.1 *Ken 2 punte toe as die leerling 2 deeglike verduidelikende feite kan gee oor die kostuums wat gebruik is.*

Kostuums ontwerp deur Lawrence Maldonado.

Elke afdeling is anders:

- Afdeling 1: neutrale kleure van rooi, oranje en geel rokke.
- Afdeling 2: wit lang rokke, die manne in maasstof bostukke en broeke.
- Afdeling 3: Sondag "beste", die manne in swart broeke, wit hempde en goue middellyf kledingstukke, vroue in goud/geel rokke, armbande en hoede.

(2)

7.3.2 *Ken 2 punte toe vir 2 verduidelikings oor die musiek wat in die danswerk gebruik is.*

- Daar is 'n verskeidenheid liedere wat tradisioneel geestelik/Evangeliese musiek is.
- Die musiek vertel die storie van hartseer, liefde, moeilikheid en bevryding.
- Die musiek bepaal die stemming van die danse.
- Die Evangeliese musiek was in staat om die emosies uit te bring wat Alvin Ailey wou uitbeeld om sy idees en temas te kommunikeer.

(2)

7.3.3 *Ken 2 punte toe as die leerling 2 van die stelle en rekwesiete wat gebruik was, kan verduidelik.*

- *Revelations* gebruik baie minimale stelle op die verhoog om die danse toe te laat hul emosies ongehinderd uit te druk en te kommunikeer.
- Die agterdoek van die aand wys die donkerte van die tye.
- Die dooptoneel gebruik rekwesiete soos sambrele en 'n baie lang stuk blou materiaal wat die rivier verteenwoordig waar die doop plaasvind.
- Die laaste gedeelte maak gebruik van stoele en waaiers wat deur die vroue gebruik word om 'n ontspanne atmosfeer na kerk te skep, terwyl mense gesellig byeenkom.

(2)

7.3.4 *Ken 2 punte toe as die leerling 2 feite kan verduidelik oor hoe die beligting gebruik is.*

- Die beligting is ontwerp deur Nicola Cernovitch.
- Die beligting help om die verskillende atmosfeer te skep vir die dans.
- In die openingstoneel is daar 'n lig wat net op die groep dansers skyn. Die res van die verhoog is swart. Dit skep 'n gevoel van eenheid van die dansers.

(2)

7.4 Ken 3 punte toe vir 3 gedetailleerde feite oor die choreograaf se dansstyl wat in die danswerk gebruik is.

- Die *Revelations* dansstyl is 'n kombinasie van moderne jazz en ballet.
- Die styl is vol van aantreklikheid, met pragtig opgeleide dansers.
- Die beweging is ook uiteenlopend en besig.
- Hy gebruik die saamtrek- en ontspantegniek.
- Die gebruik van swaartekrag is voor die hand liggend omdat die werk goed gegrond is en die dansers gebruik die vloer as hul instrument.
- Die dansstyl en beweging is geïnspireer deur die vreugdevolle benadering tot dans wat hy ontvang het in die Evangeliese kerke wat 'n verbintenis met sy agtergrond het.
- Daar is 'n sterk fokus op die arms en hande – gebare wat verwant hou met die tema van toewyding.

(3)
[15]

VRAAG 8

MEMO:

FOKUS VAN VRAAG	ONDERWERP			VERMOËNSVLAKKE		
	1	2	3	LAAG	MEDIUM	HOOG
Suid Afrikaanse choreograaf/danswerk			√			
Herinnering – 8.2				1		
Analisering – 8.3					3	
Analisering – 8.4					4	
Herinnering – 8.5				3		
Analisering – 8.6					2	
Evaluering – 8.7						2

NOTA AAN NASIENERS:

Gebruik professionele oordeel wanneer die kwaliteit van die kandidate se antwoorde geassesseer word. Kandidate het dalk meer inligting in een afdeling as in 'n ander gegee. Evalueer die hele antwoord om te assesser wat die kandidaat weet en gee punte daarvolgens. Geen puntetoekenning vir die naam van die choreograaf en die danswerk nie. Kolpunte word gebruik om merk te vergemaklik.

EEN MOONTLIKE ANTWOORD:

8.1 Veronica Paeper

8.2 Gebore in Port Shepstone, Kwazulu-Natal.

(1)

8.3 Ken 3 punte toe as die leerling 3 feite kan gee oor hoe hy/sy 'n danser geword het.

- Sy was gebore met platvoete en was deur die plaaslike dokter aangeraai om ballet te neem om haar voetbrûe te versterk.
- Op die ouderdom van vyf begin Paeper met balletlesse by Yvonne Adkins.

- In 1960 sluit sy by die Universiteit van Kaapstad se Balletskool aan en behaal 'n ballet-onderwysersdiploma met lof.
- By die UK ontvang sy haar opleiding onder die voogdyskap van Dulcie Howes, David Poole, Pamela Chrimes en Frank Staff, met wie sy in 1966 trou.
- Sy word 'n professionele danser en choreograaf.
- Gedurende haar uitvoerende loopbaan word sy die hoofdanser van drie Suid-Afrikaanse dansgeselskappe: KRUIK, TRUK en SUKOV'S. Hoewel sy baie rolle gedans het, is haar hoogtepunte die 'Swan Koningin Pas de Deux' uit *Slapende Skone* en die Swan Koningin in *Swanemeer*. (In 'n persoonlike onderhoud lag sy lekker as sy vertel hoe John Simons haar in 'n opvoering van *Swanemeer* laat val het.)

(3)

8.4 *Ken 4 punte toe vir 4 duidelike feite oor sy/haar loopbaan as 'n choreograaf.*

- In 1972 skep Paeper haar eerste choreografiese werk vir 'n liefdadigheidsprogram met die titel TEACH.
- Johannes die Doper (John the Baptist) is 'n dramatiese een-karakter-ballet met musiek deur Ernest Bloch gekomponeer.
- Dekor en kostuums word ontwerp deur Peter Cazalet, wat deur die jare Paeper se belangrikste artistieke medewerker bly.
- Hierdie ballet gaan oor wat deur die gedagtes van Johannes die Doper ná sy teregstelling gegaan het.
- In 1973 word Paeper gevra om 'n ballet te choreografeer om die honderdste verjaarsdag van die Suid-Afrikaanse skrywer, C.J. Langenhoven, te herdenk.
- Herrie-hulle word vir die eerste keer in Langenhoven se geboortedorp Oudtshoorn opgevoer.
- Sy ontvang gunstige publisiteit vir hierdie werk.
- In 1974 word sy amptelik as die inwonende choreograaf vir KRUIK-ballet aangestel.

(4)

8.5 *Ken 3 punte toe vir 3 feite wat die storie/tema van die danswerk beskryf.*

- *Orpheus in die Onderwêreld* is 'n uiters komiese ballet gebaseer op die Griekse legende van Pluto, god van die Onderwêreld, wat verlief raak op Euridike, vrou van Orpheus, en haar dan na sy koninkryk lok.
- Paeper se storie doen weg met die tradisionele verhaal van Orpheus, en sy baseer haar ballet op Jacques Offenbach se operette.
- Die aksie vind plaas in die laat 1920's, vroeë 1930's binne 'n Frans-Italiaanse agtergrond met Pluto as hoof van 'n Mafia-tipe onderwêreld, Kalliope, Orpheus se ietwat neurotiese en later dranksugtige moeder en Offenbach self wat 'n ogie hou oor die verrigtinge.

(3)

- Toneel 1: Hotel le Grand

Orpheus en Euridike se huwelik is nie gelukkig nie, en toe Pluto Euridike verlei en ontvoer, is beide sy en Orpheus verheug. Toe Kalliope, Orpheus se moeder, egter opdaag en uitvind wat gebeur het, is sy baie geskok en dring daarop aan dat Orpheus, in die belang van die mitologie, Olympus toe gaan om hulp te kry sodat hy Euridike uit die Onderwêreld kan terugkry. Natuurlik dring sy moeder daarop aan om hom te vergesel.

- Toneel 2: Olympus

Op Olympus is die lewe taamlik vervelig, en toe Pluto vertel van Euridike, sy nuutste verowering, bied dit welkome hoewel ietwat verontrustende afleiding. Orpheus en Kalliope daag op en Jupiter stem toe tot haar versoek om hulp, waarop al die gode en godinne besluit om hulle na Hades, die Onderwêreld, te vergesel.

- Toneel 3: Hades

Euridike is teen dié tyd die ster van die Onderwêreld se nagklub. Net toe die pret goed op dreef is, bederf Kalliope dit deur Jupiter te herinner aan die doel waarvoor hulle gekom het. Hy beveel Orpheus om te gaan, met Euridike saam met hom. Maar Offenbach gryp in en alles ontaard in chaos (Offenbach is een van die karakters in die ballet). (3)

8.6 *Ken 2 punte toe vir 2 feite oor wat die choreograaf gebruik het as inspirasie vir sy/haar werk.*

- Paeper gebruik dikwels die persoonlikhede van haar dansers as inspirasie vir haar choreografie: Phyllis Spira, Prima Ballerina vir KRUIK, het 'n merkwaardige sin vir die komiese gehad, en Paeper skep komiese rolle vir haar.
- Paeper was altyd oop vir voorstelle en ander mense se bewegings.
- Sy het die choreografie oopgestel vir net soveel insette van die dansers en het hulle aangemoedig om hul eie persoonlike interpretasie van die rolle te gebruik.
- Haar werke is meestal verhalend en haar oogmerk is "om nooit 'n gehoor te verveel nie". (2)

8.7 *Ken 2 punte toe vir 2 feite oor die choreograaf se bydrae tot dans.*

- Paeper het beslis 'n bydrae gelewer tot die wêreld van Suid-Afrikaanse choreografie.
- Sy het 'n enorme repertoire van werke ontwikkel wat geselskappe vandag nog kan gebruik.
- Paeper word beskou as een van die voorlopers van Moderne Klassieke Ballet in Suid-Afrika.
- Haar ballet *Drie Diere* word as heeltemal uniek beskou in die sin dat dit 'n samewerkingsinspuiting was vir al die kunsvorme – die vermenging van poësie, musiek en dans.
- Sy het 'n kwartet van sonnette gebruik wat N.P. van Wyk Louw in 1942 geskryf het.
- In hierdie sonnette skryf hy oor die vernietigende kwaliteite van die mens.
- Klatzow was diep geraak deur hierdie gedig, en hy komponeer 'n partituur wat die tema van Verwoesting weerspieël.
- Uit hierdie sonnette skep Paeper 'n kragtige Dansdrama wat tot vandag toe nog as 'n mylpaal in Suid-Afrikaanse ballet beskou word. (2)

[15]

VRAAG 9

MEMO:

FOKUS VAN VRAAG	ONDERWERP			VERMOËNSVLAKKE		
	1	2	3	LAAG	MEDIUM	HOOG
Musiekelemente/ instrumente/kategorieë		√				
Herkenning – 9.1				1		
Herkenning – Benaming Analisering – 9.2 voorbeelde				2	2	
Analisering – 9.3, 9.4, 9.5					3	

ANTWOORDE:

9.1 Tempo (1)

9.2 Ken 2 punte toe vir die name van 2 musiek genres en 2 punte vir 2 voorbeelde of komponiste vir elke genre.
Enige **TWEE** moontlike antwoorde:

- **Klassieke musiek:** Musiek wat saamgestel en geproduseer is in die Westerse-en Europese tradisie wat opera, kamermusiek en simfonie insluit. Komponiste is Bach, Beethoven, Offenbach.
 - **Godsdienstige musiek:** Ook bekend as gewyde musiek of musiek wat saamgestel is om enige godsdienste te komplimenteer. Soos Evangeliese musiek, geestelike musiek, Rastafariër musiek.
 - **Elektroniese Musiek:** Musiek wat voortgebring of elektronies gereproduseer word en wat gebruik maak van elektroniese musiek instrumente, soos elektriese kitaar, sinteseerders en rekenaars. Pop-musiek komposisies gebruik elektroniese musiek.
 - **Populêre musiek:** Dit is bekende musiek wat normaalweg geskep, uitgevoer en geniet word deur mense van alle sosiale agtergronde bv. Jazz, hip-hop, Blues.
- Tradisionele musiek en volkmusiek:** Dit is musiek wat aan spesifieke kultuurgroepe behoort. Dit word erken deur sy musiekstyl of geur geskep deur tipiese instrumentasie, (bv. tradisionele penniefluitjies, tamboeryne, ens), melodieë en ritmes en taal in die geval van liederes, bv. Shosholoza. (4)

9.3 Chordofoon/snaarinstrument (1)

9.4 Koperblaas-instrument. (1)

9.5 Trom/simbale (1)

[8]

VRAAG 10

MEMO:

FOKUS VAN VRAAG	ONDERWERP			VERMOËNSVLAKKE		
	1	2	3	LAAG	MEDIUM	HOOG
Improvisering/beroepe/ plakkaat/choreografiese- elemente		√				
Toepassing – 10.1					3	
Herinnering – 10.2				3		
Herinnering – 10.3				3		
Analisering – 10.4					3	

MOONTLIKE ANTWOORDE:

10.1 *Ken 3 punte toe vir 3 relevante redes waarom vertroue in dans belangrik is. Kolpunte word gebruik om merk te vergemaklik.*

- Vertroue in dans is om ruimte met ander dansers te deel.
- Dit vereis dat julle aan mekaar raak, byvoorbeeld as dansers mekaar oplik en wanneer jy met 'n maat werk.
- Dit is belangrik om die liggame van jou kollegas en ook jou eie met respek te behandel.
- Jou maat moet jou ten alle tye veilig laat voel en jy moet jou maat op sy beurt ook veilig laat voel.
- Vertroue in mekaar help om sosiale verhoudings te bevorder.
- Dit help ook om kreatiwiteit te bevorder en dra daartoe by dat jy minder selfbewus of bedreig voel.
- Dit help jou om sensitief te wees op die manier wat jy tussen ander dansers beweeg.
- Vertroue in dans help jou om gemaklik met ander dansers saam te werk. (3)

10.2 *Ken 1 punt toe vir die naam van 'n loopbaan en 2 punte vir die bekwaamhede wat hierdie loopbaan vereis om dit suksesvol te kan doen. Kolpunte word gebruik om merk te vergemaklik.*
Sommige moontlike voorbeelde:

- **Dansonderwyser** – Onderrigdiploma, geduld, liefde en kinders.
- **Choreologis** – Kwalifikasies in Benesh-notasie, kennis van dansterme en passies.
- **Stelontwerper** – Kunstig en kennis van verhoogontwerp, kennis van die danswerk wat aangebied word.
- **Pilates-instrukteur** – Algemene kennis in anatomie, mense vaardighede, liefde vir oefening.
- **Kostuumontwerper** – Kunstig, naaldewerk vermoëns, kennis van tekstuur, materiaal wat spesifieke geskik is vir die bewegende liggaam.
- **Fisioterapeut** – Graad in fisioterapie, mensevaardighede, sakevaardighede.
- **Dieetkundige** – Diploma in voeding, mensevaardighede, sakevaardighede.
- **Danshistorikus** – Uitstekende skryfvaardighede, uitgebreide kennis van dans en sy oorsprong; 'n ondersoekende gees.
- **Dansterapeut** – Kennis van anatomie, 'n liefde vir kinders en mense en 'n omgee-persoonlikheid. (3)

10.3	Dit moet hê:	
	• Boeiende titel	
	• Byeenkomsplek	
	• Datums en tye van vertonings	
	• Koste/waar om kaartjies te koop	
	• Uitleg	(3)
10.4.1	Dansstappies wat van plek tot plek beweeg.	(1)
10.4.2	'n Beeld wat deur 'n danser of dansers gemaak word wat eenders lyk aan albei kante van die liggaam.	(1)
10.4.3	Hoe vinnig of stadig (tempo), lank of kort (duur) die beweging is.	(1)
		[12]
	TOTAAL AFDELING B:	60
	GROOTTOTAAL:	100